

Πρόγραμμα αγροτικής πολιτικής ΣΥΡΙΖΑ

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

A1. Η εικόνα της αποδιάρθρωσης

Η ανυπαρξία στοιχειώδους εθνικού σχεδιασμού και η πολιτική της παθητικής προσαρμογής στην νεοφιλελεύθερη ΚΑΠ καθώς και οι καταστροφικές επιλογές που ακολούθησαν οι κυβερνήσεις του δικομματισμού οδήγησαν σε βαθιά και παρατεταμένη κρίση τον αγροτικό τομέα.

Η κρίση αυτή εκδηλώνεται με:

- τη ραγδαία μείωση της συμμετοχής στο ΑΕΠ του πρωτογενή τομέα. Από 17% το 1981 μειώθηκε στο 2,5 % το 2011.
 - τη δραματική μείωση στο αγροτικό εισόδημα. Στο διάστημα 2006 έως 2011 μειώθηκε κατά 16%, ενώ το ίδιο διάστημα στην ΕΕ-27 αυξήθηκε κατά 19% και στις χώρες της ευρωζώνης κατά 5%. Η αξία της αγροτικής παραγωγής στο διάστημα 2006 έως 2011 μειώθηκε κατά 22,6%.
 - την μετατροπή της χώρας μας από πλεονασματική σε ελλειμματική σε αγροτικά προϊόντα και την ενίσχυση των εισαγωγών ιδιαίτερα από χώρες-μέλη της ΕΕ.
 - το σταθερό έλλειμμα στο ισοζύγιο αγροτικών συναλλαγών, που ανήλθε σε 2 δις το 2011, και αθροιστικά τη δεκαετία 2001-2011 ανέρχεται σε 23 δις.
 - την υποχώρηση του όγκου παραγωγής βασικών διατροφικών προϊόντων που εμφανίζει διακυμάνσεις από προϊόν σε προϊόν, ως αποτέλεσμα του προσανατολισμού και δεσμεύσεων της ΚΑΠ
 - την εκτίναξη του κόστους παραγωγής κυρίως στην ενέργεια (25% κόστους εισροών), τις ζωτροφές και τα εφόδια (κυριαρχία πολυεθνικών, ενδοομιλικές συναλλαγές),
 - το εντεινόμενο άνοιγμα της ψαλίδας τιμών παραγωγού – καταναλωτή (ασυδοσία αγοράς, καρτέλ, κυριαρχία πολυεθνικών αλυσίδων super market, αθρόες ελληνοποιήσεις προϊόντων)
 - τη μείωση της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης, που έφτασε το 2010 σε -17% σε σχέση με το 2003 (33 εκατ. στρ. Έναντι 40 εκατ. στρ, αντίστοιχα), ποσοστό ανάλογο με αυτό της μείωσης του αριθμού γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
 - τη μείωση της απασχόλησης. Κατά την τελευταία 12ετία υπάρχει συνολική απώλεια 130.000 θέσεων εργασίας, μειώνοντας το ποσοστό αγροτών επί του ενεργού πληθυσμού από 17% το 2000 στο 13% το 2012. Κατά την 2ετία 2008-2010 παρατηρείται αύξηση κατά 33.000 των θέσεων εργασίας, αύξηση η οποία υπεραντισταθμίζεται κατά την τελευταία 2ετία, όπου παρατηρείται απώλεια 58.000 θέσεων εργασίας.
 - την υπερχρέωση των αγροτών και συνεταιριστικών επιχειρήσεων
 - την υψηλή εξάρτηση του αγροτικού εισοδήματος από τις κοινοτικές επιδοτήσεις
- Προσθέτοντας στα παραπάνω τη μνημονιακή λαίλαπα που σαρώνει τον αγροτικό χώρο με κορυφαία πράξη της εκχώρηση της ΑΤΕ στον όμιλο Πειραιώς, ο πρωτογενής τομέας οδηγείται ραγδαία στην πλήρη αποσάθρωση του.

A2. Δομικές ιδιαιτερότητες-προβλήματα ελληνικής γεωργίας

Τα κύρια προβλήματα από στρατηγικής άποψης είναι:

α. Εγγειοδιαθροτικό: Ο κλήρος στην Ελλάδα είναι μικρός και πολυτεμαχισμένος: ο μ.ο του κλήρου είναι 49 στρ. έναντι 143 στρ. στην Ε.Ε-27 και αποτελείται από 6-7 αγροτεμάχια. Η κατάσταση αυτή αποτρέπει τον οργανωτικό εξορθολογισμό της γεωργικής παραγωγής και την καθλώνει σε αναποτελεσματικές μορφές εκμετάλλευσης με μειωμένη αξιοποίηση των παραγωγικών συντελεστών,

β. Ο αγροτικός πληθυσμός είναι μεγάλος σε ηλικία (57 % άνω των 45 ετών) και με χαμηλότερο σχετικά με τον εθνικό μέσο όρο μορφωτικό επίπεδο, γεγονός που αποτελεί τροχοπέδη για διάχυση τεχνογνωσίας, υιοθέτηση σύγχρονων πρακτικών, εφαρμογή καινοτομιών και προσαρμογή σε μεταβαλλόμενες συνθήκες.

γ. Η μείωση της διαπραγματευτικής ισχύος των αγροτών εντός του αγροδιατροφικού συστήματος, που έχει αυξηθεί κατακόρυφα τα τελευταία 30 χρόνια, επιτείνοντας τον ολιγοπωλιακό χαρακτήρα του κυκλώματος εμπορίας και αυξάνοντας τόσο το κόστος παραγωγής όσο και την ψαλίδα τιμών μεταξύ παραγωγού-καταναλωτή.

Σε αυτό συντείνουν:

α) η περιορισμένη παρουσία συλλογικών δικτύων παραγωγής και εμπορίας, στοιχείο που αδυνατίζουν τη διαπραγματευτική δύναμη των παραγωγών έναντι των εμπόρων. Ο μεμονωμένος αγρότης βρίσκεται στις περισσότερες περιπτώσεις σε δυσχερή θέση, έχοντας να αντιμετωπίσει το αυξημένο κόστος παραγωγής, την έλλειψη χρηματοδότησης, την μειωμένη διαπραγματευτική ισχύ έναντι των εμπόρων, μεταποιητών, αλυσίδων s/m.

Σήμερα, οι ΑΣΟ στη συντριπτική τους πλειοψηφία, είναι βυθισμένοι σε χρέη, έχουν αδρανοποιηθεί ή φυτοζωούν ως οργανώσεις σφραγίδες και ως γραφειοκρατικοί μηχανισμοί, προθάλαμοι παραγοντισμού και εκλογικοί μηχανισμοί νομής της εξουσίας. Είναι εύλογο ότι οι ίδιοι οι αγρότες δεν τους εμπιστεύονται πια καθώς δεν περιμένουν ότι θα υποστηρίχτουν τα συμφέροντά τους από αυτούς.

β) Το δόγμα της «ελεύθερης αγοράς» σε συνδυασμό με την απουσία ελέγχων και νομοθετικού πλαισίου επέτεινε την ήδη δυσχερή θέση των παραγωγών. Επίσης, η ανεπαρκής διασύνδεση του αγροτικού τομέα με τον κλάδο της βιομηχανίας τροφίμων, δεν επέτρεψε την αξιοποίηση των διεξόδων που προσφέρει η μεταποίηση για αύξηση της προστιθέμενης αξίας, τη δημιουργία νέων και διαφοροποιημένων προϊόντων, την πρόσβαση σε απομακρυσμένες αγορές, την απορρόφηση της εποχικότητας και τη διαχείριση της υπερπαραγωγής.

δ. Η έλλειψη εθνικής στρατηγικής και η αποσύνθεση της δημόσιας Διοίκησης

Η ακολουθούμενη νεοφιλελεύθερη πολιτική κατά την τελευταία 20ετία άφησε τις δυνάμεις της αγοράς ανεξέλεγκτες να καθορίζουν το μοντέλο αγροτικής παραγωγής. Κανένας σχεδιασμός από πλευρά κράτους, είτε σε κεντρικό είτε σε περιφερειακό επίπεδο δεν υλοποιήθηκε.

Η εκάστοτε εθνική/κυβερνητική πολιτική περιορίζεται έως σήμερα σε μία παθητική εφαρμογή των κατευθύνσεων της ΚΑΠ, που αρχίζει και τελειώνει με τη διανομή των κοινοτικών ενισχύσεων και μάλιστα με αδιαφανές και διάτρητο σύστημα διαχείρισης και ελέγχων. (απόδειξη αυτού τα τεράστια πρόστιμα 1,7 δις. € από το 2007 έως σήμερα, που έχουν επιβαρύνει τη χώρα μας για μη ορθή εφαρμογή της)

Επισημαίνεται σαν μια από τις μεγαλύτερες ευθύνες της πολιτείας η αδυναμία να τεθούν σαφείς στόχοι πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης, με μακροχρόνια πνοή που θα δημιουργήσουν όραμα και προοπτικές στον απασχολούμενο με τη γεωργία.

Ο κατακερματισμός των αρμοδιοτήτων του ΥΠΑΑΤ και ουσιαστικά η οργανική διάλυση των περιφερειακών οργάνων του στον αγροτικό τομέα, έχει σαν συνέπεια να αποτυγχάνει να προσανατολίσει τις δημιουργικές

δυνάμεις της αγροτικής οικονομίας σε ένα σαφές παραγωγικό σχέδιο με αναπτυξιακή προοπτική. Αυτό, σε συνδυασμό με την απαξίωση του συστήματος των υπηρεσιών γεωργικών εφαρμογών και συμβουλευτικών υπηρεσιών, συνέβαλλαν στην παντελή αποδυνάμωση των αγροτών και στο βάθεμα της κρίσης του αγροτικού τομέα.

ε. Οι κοινοτικές ενισχύσεις οδήγησαν στον περιορισμό ή και εγκατάλειψη παραδοσιακών μη επιδοτούμενων καλλιεργειών (πχ μαλακό σιτάρι, όσπρια) και στην αντικατάστασή τους από ισχυρά επιδοτούμενες, με τα ανάλογα δυσμενή αποτελέσματα στη διατροφική επάρκεια, στο εμπορικό ισοζύγιο και την εγκατάλειψη περιοχών της υπαίθρου. Επιπλέον, η κλαδική συγκέντρωση των ενισχύσεων συνέβαλε στην αναπαραγωγή και διεύρυνση όχι μόνο των περιφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων αλλά και των ανισοτήτων μέσα στον ίδιο τον αγροτικό τομέα. Τέλος, η απόφαση για πλήρη αποδέσμευση των ενισχύσεων από την παραγωγή οδήγησε σε σημαντική μείωση της αγροτικής παραγωγής και των εξαγωγών δυναμικών προϊόντων.

στ. Η έλλειψη υποδομών. Η ανάπτυξη της υπαίθρου ουδέποτε αποτέλεσε προτεραιότητα του ΠΔΕ. Ο αναποτελεσματικός σχεδιασμός στις έως τώρα επενδύσεις έχει επιφέρει μεγάλες ελλείψεις στις υποδομές (αρδευτικά, οδικά, ηλεκτρικά δίκτυα, τηλεπικοινωνίες) που έχουν σαν αποτέλεσμα το ακριβό νερό, ρεύμα και μεταφορές.

ζ. Η τεχνολογική εξάρτηση της χώρας σε όλα τα επίπεδα της πρωτογενούς παραγωγής, μεταποίησης, οργάνωσης και εμπορίας. Διαχρονικά ο αγροτικός τομέας υπήρξε εξαρτώμενος από εισαγόμενη τεχνολογία τόσο στην παραγωγή όσο και στην επεξεργασία φυτικών αλλά και ζωικών προϊόντων.

Σημαντική ιδιαιτερότητα της ελληνικής γεωργίας αποτελεί η έντονη πολυμορφία των αγροτικών εκμεταλλεύσεων τόσο ως προς τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά (ορεινές, πεδινές, νησιωτικές περιοχές) όσο και ως προς το ποσοστό του οικογενειακού εισοδήματος που προέρχεται από την γεωργία (επαγγελματική, οικογενειακή, συμπληρωματική γεωργία).

Ειδικότερα οι νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές αντιμετωπίζουν αντίξοες συνθήκες τόσο σε

- επίπεδο παραγωγής (περιορισμένοι πόροι, μικρότερο μέγεθος κλήρου, αυξημένο κόστος εισροών κλπ)
- καθώς και σε επίπεδο εμπορίας και διακίνησης προϊόντων (δυσκολία πρόσβασης στις αγορές, επισφαλείς και δαπανηρές συγκοινωνιακές συνδέσεις)

Η υπέρβαση των διαρθρωτικών προβλημάτων της ελληνικής γεωργίας και η αξιοποίηση των ιδιαιτεροτήτων της θα προέλθει μέσα από θεσμικές και οργανωτικές παρεμβάσεις στην κατεύθυνση της προώθησης των συλλογικών μορφών οργάνωσης της παραγωγής, μεταποίησης και εμπορίας, της ποιότητας των προϊόντων, της προστασίας του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων.

B. Το όραμα και οι στόχοι μας

Το όραμα μας είναι η εδραίωση ενός νέου παραγωγικού, κοινωνικού και διατροφικού πρότυπου, που θα βασίζεται στην αειφόρο ανάπτυξη και την αντιμετώπιση της τροφής ως κοινωνικό αγαθό. Η ριζοσπαστική ανασυγκρότηση του αγροτοδιατροφικού τομέα και η ανάδειξη του σαν βασικό μοχλό ανόρθωσης της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας υπηρετεί την προστασία και στήριξη των μικρομεσαίων παραγωγών και της οικογενειακής γεωργίας, την αναδιανομή του πλούτου υπέρ των ασθενέστερων στρωμάτων, την κοινωνική αλληλεγγύη, τη διαφύλαξη του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς (λαογραφία, πολιτισμός, διατροφικές παραδόσεις), και την ενεργητική συμμετοχή στη διαμόρφωση πολιτικών ενός προοδευτικού κινήματος παραγωγών και καταναλωτών.

Οι στόχοι μας

Η εναλλακτική ριζοσπαστική αγροτική πολιτική μας για την παραγωγική ανασυγκρότηση και την ανόρθωση του πρωτογενή τομέα έχει στόχο μια βιώσιμη γεωργία σε όφελος των κοινωνικών αναγκών, που θέτει στον πυρήνα της:

- τη στήριξη της απασχόλησης και την ενίσχυση του αγροτικού εισοδήματος, καθώς και τη συμπλήρωση του με εναλλακτικές δραστηριότητες στα πλαίσια της πολυτομεακής και πολυλειτουργικής γεωργίας
- το κοινωνικό δικαίωμα της πρόσβασης σε υγιεινά τρόφιμα, σε προσιτές τιμές.
- την αύξηση του βαθμού αυτοδυναμίας της χώρας σε τρόφιμα
- την αύξηση των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων με συγκριτικό πλεονέκτημα καθώς και μείωση της εξάρτησης της ελληνικής γεωργίας από εισαγόμενους συντελεστές παραγωγής
- την αναδιανομή του παραγόμενου πλούτου σε όφελος των παραγωγών με τη βράχυνση της αλυσίδας μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή
- τη στροφή στην παραγωγή επώνυμων πιστοποιημένων προϊόντων και την ενίσχυση της ολοκληρωμένης διαχείρισης και της βιολογικής γεωργίας
- την εκ βάθρων ανασυγκρότηση και εξυγίανση των συνεταιρισμών και της συνεργατικής ιδέας καθώς και ενίσχυση των ποικίλων πρωτοβουλιών που λειτουργούν στη βάση της κοινωνικής ανάγκης και της συλλογικότητας
- την ανάπτυξη της περιφέρειας και τον «επανεποικισμό» της υπαίθρου στο πλαίσιο ενός προγράμματος αειφόρου ανασυγκρότησης της χώρας.
- το σεβασμό στο περιβάλλον, την προστασία της βιοποικιλότητας και των φυσικών μας πόρων, οι οποίοι αποτελούν φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της χώρας και είναι αδιαπραγμάτευτος ο δημόσιος χαρακτήρας τους

Γ. Τα υποκείμενα της πολιτικής μας:

Η πρόταση μας για την παραγωγική ανασυγκρότηση του πρωτογενή τομέα απευθύνεται αλλά και προϋποθέτει την ενεργή συμμετοχή όλης της κοινωνίας της υπαίθρου.

Πρώτα και κύρια την ενεργό συμμετοχή των αγροτών, τόσο στη διαμόρφωση των πολιτικών όσο και στην υλοποίησή τους. Στον αντίποδα των πολιτικών του πάλαι ποτέ ισχυρού (ιδίως στην ύπαιθρο) δικομματισμού, που διασφάλιζε την παραμονή του στην εξουσία χειραγωγώντας τον αγροτικό πληθυσμό και εξαγοράζοντας την ψήφο του με κατασπατάληση δημόσιων (εθνικών και κοινοτικών) πόρων και την διαιώνιση ενός πολύπλευρου πλέγματος πελατειακών, τοπικών και μικροκομματικών εξαρτήσεων, ο ΣΥΡΙΖΑ στοχεύει στην ανάκτηση της προσωπικής και συλλογικής αξιοπρέπειας των αγροτών.

Απέναντι στο κυρίαρχο πρότυπο του ατομισμού και του κατακερματισμού του κοινωνικού ιστού, αντιτάσσουμε τη συλλογικότητα και την αναγέννηση του συνεργατισμού και των τοπικών κοινοτήτων. Η οργάνωση των αγροτών (γεωργών, κτηνοτρόφων και αλιέων) σε δημοκρατικά, συμμετοχικά συνεταιριστικά και ευρύτερα συνεργατικά σχήματα είναι θεμελιώδης προϋπόθεση για την επιτυχία του σχεδίου μας.

Εξίσου σημαντικό είναι να ενταχθούν σε αυτή τη διαδικασία όλοι οι εμπλεκόμενοι με την αγροτική παραγωγή φορείς και συλλογικότητες:

- Οι γεωτεχνικοί επιστήμονες, στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, και ιδιαίτερα οι χιλιάδες άνεργοι από αυτούς μέσα από συνεργατικά σχήματα και κοινωνικές επιχειρήσεις,
- η πανεπιστημιακή κοινότητα και οι εργαζόμενοι στα ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα
- οι επαγγελματίες μηχανημάτων, εφοδίων, μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων και οι φορείς τους
- οι τοπικές κοινωνίες μέσα από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης
- τα περιβαλλοντικά κινήματα και οργανώσεις
- οι εργαζόμενοι και οι άνεργοι των πόλεων, μέσα από τα κινήματα «χωρίς μεσάζοντες» και γενικότερα τα δίκτυα αλληλεγγύης.

Δ. Το σχέδιο μας

Δ1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

Δημόσιος στρατηγικός σχεδιασμός

Απαραίτητη προϋπόθεση για την επανεκκίνηση της αγροτικής οικονομίας, τον επαναπροσανατολισμό των στόχων της και την ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση της, αποτελεί η στήριξη (θεσμική, επιστημονική, χρηματοπιστωτική) από έναν ισχυρό και αποτελεσματικό δημόσιο τομέα.

Ο δημοκρατικός εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης που θα βασίζεται στη δημιουργία ενός άλλου μοντέλου λειτουργίας προσανατολισμένου σε ένα συνεκτικό σύστημα κεντρικής-περιφερειακής-τοπικής διοίκησης, αποτελεί αδήριτη ανάγκη για την παραγωγική ανασυγκρότηση του πρωτογενή τομέα.

Ακρογωνιαίο λίθο αποτελεί ο δημόσιος σχεδιασμός κλαδικών/χωρικών πολιτικών, και η παροχή τεχνικών, συμβουλευτικών υπηρεσιών προς τους αγρότες καθώς και η διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Στήριξη συνεργατισμού και εναλλακτικών σχημάτων κοινωνικής οικονομίας

Η ενίσχυση και επέκταση ισχυρών συνεργατικών σχημάτων παραγωγής και μεταποίησης υλικών αγαθών, υπηρεσιών και η διαμόρφωση εναλλακτικών συστημάτων διανομής και εμπορίου, αποτελούν κεντρικό μοχλό της παραγωγικής ανασυγκρότησης και της ανάπτυξης του αγροτικού χώρου και ταυτόχρονα μια διαδικασία αποδόμησης του νεοφιλελεύθερου μοντέλου παραγωγής.

Στήριξη του αγροτικού εισοδήματος – αναδιανομή σε όφελος των μικρομεσαίων αγροτών

Η ευπάθεια και οι πολλές μεταβλητές της πρωτογενούς παραγωγής (κλιματική αλλαγή, παγκόσμιες διακυμάνσεις τιμών κλπ) δικαιολογούν αλλά και επιβάλλουν δημόσιες πολιτικές στήριξης του αγροτικού εισοδήματος.

Η δική μας αντίληψη βρίσκεται στον αντίποδα της νεοφιλελεύθερης “ανταγωνιστικότητας” μέσω της συμπίεσης της αμοιβής των παραγωγών και της υπερ εντατικοποιημένης παραγωγής (π.χ με την χρησιμοποίηση υπο-αμειβόμενης, ανασφάλιστης εργασίας ή οικονομίες κλίμακας με μεθόδους

επιβλαβείς για το περιβάλλον και την διατροφική ασφάλεια). Υποστηρίζουμε την μικρής κλίμακας παραγωγή και την οικογενειακή γεωργία που αναδεικνύουν τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά των αγροτικών προϊόντων, σαν αποτέλεσμα των τοπικών ιδιαιτεροτήτων τόσο των φυσικών πόρων (γενετικοί πόροι, έδαφος, κλίμα) όσο και του πολιτισμικού φορτίου της γεωργίας (συνήθειες, παραδόσεις κλπ).

Ωστόσο, οι στρεβλώσεις του κυρίαρχου μοντέλου παραγωγής και ανάπτυξης, επιβάλουν μέτρα μείωσης του κόστους παραγωγής, όσο και μέτρα που θα επιτρέπουν στους παραγωγούς να συμμετέχουν με ευνοϊκότερους όρους στην κατανομή του παραγόμενου πλούτου με ενίσχυση της διαπραγματευτικής θέσης τους στην εφοδιαστική αλυσίδα. Τέλος, απαιτούνται μέτρα στοχευμένα στη στήριξη των μικρών και οικογενειακών εκμεταλλεύσεων, με αναδιανομή σε όφελος τους των ενισχύσεων (κοινοτικών και εθνικών).

Στήριξη νεο-εισερχόμενων στη γεωργία

Ο πρωτογενής τομέας μπορεί να αποτελέσει μια βιώσιμη διέξοδο για την αύξηση της απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανεργίας, όπως επίσης να προσφέρει συμπληρωματικό εισόδημα σε ένα μεγάλο αριθμό νοικοκυριών και να συμβάλλει καθοριστικά στη διατήρηση των φυσικών πόρων και της περιβαλλοντικής ισορροπίας. Αυτό προϋποθέτει μέτρα ενεργούς στήριξης από πλευράς της πολιτείας τόσο κατά το στάδιο της εγκατάστασης όσο και αργότερα.

Επίσης, η αύξηση της παραγωγής του πρωτογενή τομέα δρα πολλαπλασιαστικά στη δημιουργία θέσεων εργασίας στη μεταποίηση και στο εμπόριο, καθώς και στην έρευνα και την τεχνική και επιστημονική υποστήριξη.

Δ2. ΑΜΕΣΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Η ανατροπή της μνημονιακής συγκυβέρνησης και η κατάργηση των Μνημονίων και των μνημονιακών μέτρων, αποτελεί τη θεμελιώδη προϋπόθεση για την ανασυγκρότηση του αγροτικού τομέα

Για να ανοίξει ο δρόμος για την παραγωγική ανασυγκρότηση και να υλοποιηθούν οι αναγκαίες ριζοσπαστικές μεταρρυθμίσεις, είναι απόλυτη προτεραιότητα να σταματήσει η καταστροφή παραγωγικού ιστού και να διασφαλιστεί η συνέχιση της παραγωγικής διαδικασίας.

Στην κατεύθυνση αυτή επείγουν:

1) Μέτρα άμεσης μείωσης του κόστους παραγωγής

- Επαναφορά του ΦΠΑ στα γεωργικά εφόδια στα προμνημονιακά επίπεδα.
- Καθιέρωση φθηνού αγροτικού πετρελαίου, σε ποσότητα που θα καθορίζεται από την ετήσια δήλωση καλλιέργειας κάθε παραγωγού.
- Μειωμένο τιμολόγιο της ΔΕΗ για όλη την καλλιεργητική περίοδο.
- Κάρτα αγρότη (γεωργού, κτηνοτρόφου, αλιέα) για την χορήγηση χαμηλότοκων, βραχυπρόθεσμων καλλιεργητικών δανείων, με οικονομικό πλαφόν βασισμένο στα στοιχεία των δηλώσεων καλλιέργειας της τελευταίας διετίας

II) Εξυγίανση συστήματος εμπορίας με στόχο την μείωση ψαλίδας τιμών παραγωγού καταναλωτή

- Εντατικοποίηση των κρατικών μηχανισμών ελέγχου της αγοράς και άμεση πάταξη των υπερτιμολογήσεων, των ενδοομιλικών συναλλαγών, των εναρμονισμένων τιμών και παράνομων ελληνοποιήσεων.
- Υποχρεωτική αναγραφή τιμής παραγωγού και τόπου παραγωγής σε όλα τα σημεία πώλησης
- Δημιουργία μητρώου εξαγωγέων
- Ενεργοποίηση του μητρώου εμπόρων αγροτικών εφοδίων και προϊόντων
- Στήριξη και προώθηση καινοτόμων τρόπων διάθεσης αγροτικών προϊόντων (π.χ ηλεκτρονικό εμπόριο)

III) Παροχή ρευστότητας στον αγροτικό χώρο

- Ρύθμιση αγροτικών χρεών (συμπεριλαμβανομένης της διαγραφής μέρους τους) λαμβάνοντας υπόψη κοινωνικά, εισοδηματικά και περιουσιακά στοιχεία και την βιωσιμότητα των αγροτικών εκμεταλλεύσεων.
- Αναστολή πλειστηριασμών περιουσιακών στοιχείων αγροτών, ιδίως σχετιζόμενων με την παραγωγική διαδικασία (γη, μηχανήματα, αποθήκες)
- Δημόσια αγροτική τράπεζα για την στήριξη της πρωτογενούς παραγωγής, αλλά και της μεταποίησης και διάθεσης των παραγομένων προϊόντων

IV) Εφαρμογή δίκαιου, απλού και αποτελεσματικού συστήματος φορολόγησης του αγροτικού εισοδήματος.

- Η πρόταση μας για την φορολόγηση των αγροτών βρίσκεται στον αντίποδα της υφιστάμενης κυβερνητικής νομοθεσίας (φορολόγηση από το πρώτο ευρώ με συντελεστή 13%, τέλος επιτηδεύματος και προκαταβολή φόρου 55%, αυτοτελή φορολόγηση αγροτεμαχίων) και στοχεύει στην ανακούφιση του αγροτικού κόσμου από τα δυσβάστακτα μνημονιακά βάρη:
- Εφαρμογή συστήματος υπολογισμού του αγροτικού εισοδήματος με σκοπό αφενός την εξυγίανση του κυκλώματος επιστροφής ΦΠΑ και των εικονικών τιμολογήσεων, την καταπολέμηση των παράνομων ελληνοποιήσεων και αφετέρου την αποφυγή άσκοπης διοικητικής και οικονομικής επιβάρυνσης των μικρομεσαίων οικογενειακών εκμεταλλεύσεων
- Ίση μεταχείριση με τους υπόλοιπους φορολογούμενους (ατομικό αφορολόγητο 12.000, περισσότερες κλίμακες και αλλαγή των συντελεστών φορολογίας ώστε να ελαφρύνονται τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα)
- Κατάργηση τέλους επιτηδεύματος
- Κατάργηση της προκαταβολής φόρου
- Φοροαπαλλαγή για πενταετία σε νέους αγρότες
- Φόρος μεγάλης και πολύ μεγάλης περιουσίας με προοδευτική κλίμακα με βάση τα στοιχεία του περιουσιολόγιου

V) Στήριξη νεοεισερχόμενων στον αγροτικό χώρο

Στήριξη της τάσης επιστροφής στην ύπαιθρο μέσω συγκεκριμένου προγράμματος το οποίο θα περιλαμβάνει:

- Σε μακροχρόνια ανέργους παραχώρηση δημόσιας γης και κίνητρα αξιοποίησης σχολαζουσών γαιών.
- Καταβολή ενίσχυσης μέσω του Π.Α.Α και του καθεστώτος άμεσων ενισχύσεων, η οποία θα προηγείται της εγκατάστασης ώστε να συμβάλλει στην αντιμετώπιση των δαπανών αυτής.
- Διαρκή τεχνική και επιστημονική στήριξη καθώς και την εκ των προτέρων σχετική εκπαίδευση
- Προώθηση της ένταξης σε υπάρχοντα συνεργατικά σχήματα ή δημιουργίας νέων και διασύνδεσης με σχήματα κοινωνικής οικονομίας
- Ευνοϊκή μοριοδότηση για ένταξη στα σχέδια βελτίωσης
- Ευνοϊκή χρηματοδότηση με αποπληρωμή μόνο των τόκων για την πρώτη πενταετία

VI) Διασφάλιση των εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων όλων των απασχολούμενων στη γεωργία.

Δ3. ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

I) Εξυγίανση συστήματος εμπορίας με στόχο την μείωση ψαλίδας τιμών παραγωγού καταναλωτή

- Προώθηση ομαδικών δράσεων για κοινή εμπορία αγροτικών προϊόντων και κοινή αγορά εφοδίων
- Δημιουργία δικτύων μετασυλλεκτικού χειρισμού, μεταποίησης και διανομής προϊόντων καθώς και δικτύων προμήθειας εφοδίων
- Ενίσχυση της θέσης των αγροτών στην εφοδιαστική αλυσίδα με ίδρυση αγορών αγροτών, δημιουργία τοπικών δικτύων και συνεργατικών σχημάτων παραγωγών-καταναλωτών, με σκοπό καλύτερες τιμές για τους παραγωγούς αλλά και τους καταναλωτές.
- Θεσμοθέτηση της υποχρέωσης των αλυσίδων s/m διακίνησης συγκεκριμένου ποσοστού τοπικών προϊόντων.
- Αναμόρφωση του θεσμού της συμβολαιακής γεωργίας, συνδέοντας την άρρηκτα με την δημιουργία συλλογικών δομών, οι οποίες θα εκπροσωπούν τα συμφέροντα των μικρών παραγωγών, για την διασφάλιση του εισοδήματος των συμβαλλόμενων παραγωγών ευθυγραμμίζοντας την παραγωγική τους δραστηριότητα με τις απαιτήσεις/ανάγκες του καταναλωτή.
- Θεσμοθέτηση υποχρεωτικής αποπληρωμής εκ μέρους των εμπόρων στους παραγωγούς εντός μηνός ειδικά για προϊόντα βραχείας διάρκειας (πχ οπωροκηπευτικά, γαλακτοκομικά κλπ)
- Βελτίωση υποδομών μεταφοράς και ανάπτυξη δικτύων μεταξύ αγροτικών περιφερειών και εθνικών/διεθνών αγορών.

II) Εξυγίανση και αναγέννηση των αγροτικών συνεταιρισμών με νομοθετικό πλαίσιο που θα διασφαλίζει τη δημοκρατική συμμετοχική λειτουργία τους και τον παραγωγικό προσανατολισμό τους

- Κατάργηση των συνεταιρισμών σφραγίδων, εκκαθάριση των μητρώων μελών των ενεργών συνεταιρισμών και ρύθμιση των χρεών τους μετά από λογιστικό και διαχειριστικό έλεγχο. Απόδοση ευθυνών σε πρόσωπα που ευθύνονται για φαινόμενα κακοδιαχείρισης και εκπόνηση μελετών τόσο αποτίμησης της χρηματοοικονομικής και περιουσιακής κατάστασης τους όσο και οικονομικής βιωσιμότητάς τους.
- Θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής διάθεσης μέσω των συνεταιρισμών του μεγαλύτερου όγκου των παραγόμενων προϊόντων των μελών τους
- Χαμηλή φορολόγηση, ευνοϊκή χρηματοδότηση καθώς και παροχή τεχνικο-οικονομικής βοήθειας για επενδύσεις που θα πληρούν αναπτυξιακά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια
- Η ευνοϊκή φορολόγηση και χρηματοδότηση δικαιολογούν αλλά και επιβάλλουν τη δημόσια εποπτεία η οποία θα ασκείται από μία ανεξάρτητη αρχή, που θα αφορά τόσο στον οικονομικό όσο και διοικητικό έλεγχο από πλευράς νομιμότητας (συμβάσεις, διαγωνισμοί, κ.α), όπως επίσης και στην τήρηση και επικαιροποίηση του αρχείου συνεταιρισμών, χωρίς διοικητικές παρεμβάσεις στον τρόπο λειτουργίας και δράσης των συνεταιρισμών.

III) Αύξηση προστιθέμενης αξίας αγροτικών προϊόντων

- Προγράμματα ανάπτυξης μικρομεσαίων και συνεταιριστικών επιχειρήσεων (τόσο από ΠΑΑ όσο και από ΕΣΠΑ) για μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, αξιοποίηση τοπικών πόρων και ανάπτυξη αγροτουριστικών και οικοτουριστικών δραστηριοτήτων.
- Αξιοποίηση των ήδη υπάρχουσών ανενεργών μονάδων μεταποίησης. Επαναδραστηριοποίηση κλειστών/υπολειπόμενων εργοστασίων γεωργικών εφοδίων στην κατεύθυνση υποκατάστασης των ισαγωγών από εγχώρια παραγωγή. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η θεσμοθέτηση ενός νομοθετικού πλαισίου (ρύθμιση οφειλών σε τράπεζες, ιδιοκτησιακό), τέτοιου ώστε να δίνεται η δυνατότητα σε συνεργατικά σχήματα να αναλάβουν την επαναλειτουργία τους.

IV) Ενίσχυση ποιοτικής γεωργίας

- Ανάπτυξη βιολογικής γεωργίας/κτηνοτροφίας
- Καθολική εφαρμογή του συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης
- Υιοθέτηση καθολικού συστήματος ιχνηλασιμότητας προϊόντων
- Προώθηση νέων ποιοτικών πιστοποιημένων προϊόντων και ταυτόχρονη ενίσχυση της παραγωγής των ήδη πιστοποιημένων προϊόντων (ΠΟΠ – ΠΓΕ), τα σήματα των οποίων παραμένουν «ανενεργά» με συνέπεια τα προϊόντα αυτά να πωλούνται ως συμβατικά
- Καθολική απαγόρευση χρήσης και καλλιέργειας γενετικά μεταλλαγμένων προϊόντων

V) Επαναδραστηριοποίηση του δημοσίου ως αρωγού του αγροτικού τομέα

- Ριζική αναδιάρθρωση κρατικών δομών και υπηρεσιών (αναδιοργάνωση ΥΠΑΑΤ και εποπτευόμενων οργανισμών)
- Δημιουργία ενός αξιόπιστου συστήματος ελέγχων αναφορικά με την ποιότητα τροφίμων.
- Διαφανής, αξιόπιστη και αποτελεσματική διαχείριση των κοινοτικών ενισχύσεων

- Επαναφορά των δημόσιων υπηρεσιών στην ύπαιθρο, με προτεραιότητα την δυναμική ανασύσταση των στοιχειωδών περιφερειακών δομών στην παροχή συμβουλευτικών-υποστηρικτικών υπηρεσιών προς τους αγρότες, όχι μόνον ως προς την αξιοποίηση των κοινοτικών ενισχύσεων και προγραμμάτων αλλά και την μεταφορά τεχνογνωσίας, εμπειριών αλλά και συμβουλών. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην δημιουργία δομών ενημέρωσης των αγροτών και αναβάθμισης των γεωργικών εφαρμογών για την εισαγωγή και λειτουργία καινοτόμων δράσεων όχι μόνο στην παραγωγή αλλά και στην μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων
- Ενίσχυση του δημόσιου και καθολικού συστήματος ασφάλισης του συνόλου της αγροτικής παραγωγής, με αναμόρφωση του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου του ΕΛΓΑ

VI) Ανάπτυξη της γεωργικής έρευνας και τεχνολογίας

- Επανάσυνδεση ΕΘΙΑΓΕ και περιφερειακών ερευνητικών Ινστιτούτων με την παραγωγή. Δημιουργία ενός δικτύου ερευνητικών μονάδων, σε συνεργασία με τα ΑΕΙ στην κατεύθυνση της ανάπτυξης της υπαίθρου και της ανάδειξης των τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων.
- Σύνδεση της εφαρμοσμένης έρευνας με το ΥΠΑΑΤ, το οποίο στα πλαίσια του στρατηγικού σχεδιασμού αγροτικής πολιτικής θα καθορίζει τις ανάγκες εκπαίδευσης-έρευνας.
- Μείωση εξάρτησης από ορυκτά καύσιμα με προώθηση της χρήσης εναλλακτικών μορφών ενέργειας, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά κάθε καλλιέργειας/ εκτροφής (υπολείμματα καλλιεργειών και παραπροϊόντα γεωργικής μεταποίησης, βιομάζα, βιοαέριο) και αξιοποίηση γεωθερμίας.
- Έρευνα και ανάπτυξη του κλάδου της γεωργικής τεχνολογίας προσαρμοσμένης στις καλλιεργητικές ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες της ελληνικής γεωργίας (θερμοκήπια, σταβλικές εγκαταστάσεις, μηχανήματα κλπ)

VII) Ειδικές κλαδικές και χωρικές πολιτικές

- Κλαδικές πολιτικές ανά στρατηγικό προϊόν (ελαιόλαδο, αμπελοοινικά, οπωροκηπευτικά, τυροκομικά (ιδίως φέτα), αλιεία, δυναμικές ετήσιες καλλιέργειες (ίνες, σιτηρά, τεύτλα, καπνός)
- Ειδικό αναπτυξιακό σχέδιο της κτηνοτροφίας και ιδιαίτερα της εκτατικής, ως απαραίτητης προϋπόθεσης για την αύξηση της παραγωγής και τη διατροφική επάρκεια, την ισόρροπη ανάπτυξη, τη συγκράτηση του πληθυσμού και τη συμπληρωματική απασχόληση των κατοίκων ιδίως των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών. Ποιο συγκεκριμένα:
 - Αποτύπωση και προστασία δημόσιων βοσκοτόπων και βοσκήσιμων γαιών στα πλαίσια των δασικών χαρτών, σύνταξη διαχειριστικών σχεδίων τους για τη δημιουργία υποδομών, τη βελτίωση της παραγωγικής τους ικανότητας και την αειφόρο διαχείρισή τους με συμμετοχή των κτηνοτρόφων και των τοπικών κοινωνιών
 - Διατήρηση και βελτίωση του προσαρμοσμένου στις ιδιαίτερες περιβαλλοντικές συνθήκες του εγχώριου ζωικού γενετικού υλικού.
 - Εφαρμογή εθνικών προγραμμάτων για τη βελτίωση των αποδόσεων των ζώων
 - Απλοποίηση του συστήματος αδειοδότησης των κτηνοτροφικών μονάδων και μείωση του κόστους του
 - Ενίσχυση της καλλιέργειας σανοδοτικών φυτών και ψυχανθών με στόχο την αντικατάσταση εισαγόμενων ζωοτροφών
 - Ειδικά προγράμματα ανάπτυξης πτηνοτροφίας, χοιροτροφίας, γαλακτοπαραγωγού και κρεατοπαραγωγού αγελαδοτροφίας.

- Δημιουργία κατάλληλης μεταποιητικής υποδομής για την διαχείριση υποπροϊόντων κτηνοτροφίας.
- Ανάπτυξη της αλυσίδας με άμεσα μέτρα που θα εξασφαλίσουν τη δυνατότητα αναγέννησης των ιχθυοαποθεμάτων και θεσμοθέτηση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου για την αειφορική διαχείριση της
- Σχέδιο ανάπτυξης και ανασυγκρότησης της γεωργικής βιομηχανίας και βιοτεχνίας

Διερεύνηση των διαδικασιών ιδιωτικοποίησης των γεωργικών επιχειρήσεων της πρώην ΑΤΕ (ΔΩΔΩΝΗ, ΣΕΚΑΠ, ΕΒΖ). Νέο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους, υπό δημόσιο και κοινωνικό έλεγχο.

- Με δεδομένη την πολλαπλότητα και πολυμορφία της ελληνικής γεωργίας (ορεινές, νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές, πεδινή γεωργία), υλοποίηση διαφοροποιημένων προγραμμάτων και παρεμβάσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο με αιχμή την ανάδειξη των τοπικών καλλιεργειών και προϊόντων

Ειδικότερα για τις νησιωτικές περιοχές

- Επιδότηση κόστους μεταφοράς εισροών απευθείας στον παραγωγό
- Στήριξη συλλογικών δικτύων διακίνησης και εμπορίας τοπικών προϊόντων
- Δημιουργία σήματος προϊόντων νησιωτικής γεωργίας.

VIII) Χωροταξικός – περιβαλλοντικός σχεδιασμός και στήριξη της υπαίθρου

- Κτηματολόγιο και χωροταξία παντού.

Ολοκλήρωση του εθνικού κτηματολογίου, αποτύπωση των δημόσιων εκτάσεων που παραμένουν γεωργικά αναξιοποίητες. Χωροταξικός σχεδιασμός για κάθε παραγωγική δραστηριότητα και παρεμπόδιση κερδοσκοπικών αλλαγών χρήσης σε βάρος της γεωργικής γης.

Αναδασμοί, προστασία γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, παροχή κινήτρων για αποφυγή κατάτμησης γεωργικής γης, φορολογικά αντικίνητρα για όσους κατέχουν γεωργική γη και δεν την καλλιεργούν.

- Ολοκληρωμένο σχέδιο αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων
- Ολοκλήρωση τομεακού προγράμματος διαχείρισης των υδατικών πόρων εξειδικευμένου στην αγροτική παραγωγή, στο οποίο θα καταγράφεται αναλυτικά η υφιστάμενη κατάσταση όσον αφορά τη χρήση του νερού στη γεωργία αλλά και η δυνατότητα επέκτασης των καλλιεργειών προσδιορίζοντας τις νέες απαιτούμενες υποδομές
- Υλοποίηση έργων που αφορούν την ταμείωση των επιφανειακών απορροών, την κατασκευή συλλογικών αρδευτικών δικτύων, την συντήρηση και αναβάθμιση πεπαλαιωμένων υποδομών (ταμιευτήρες/λιμνοδεξαμενές, αρδευτικά δίκτυα), τεχνητό εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφορέων
- Σύνταξη και εφαρμογή οδηγιών άρδευσης ανά καλλιέργεια, γεωγραφική περιοχή και αρδευτικό σύστημα και προώθηση της τεχνικής υποστήριξης αλλά και ελέγχου κατά την εφαρμογή των αρδεύσεων από τους παραγωγούς
- Καθορισμός εθνικής πολιτικής όσον αφορά το έδαφος και την διαχείριση του για την αντιμετώπιση της ερημοποίησης και της υποβάθμισης των εδαφικών πόρων της χώρας. Απαραίτητο σε αυτό είναι η σύνταξη εδαφολογικών χαρτών και η αξιολόγηση των γαιών.
- Υποστήριξη και ενεργοποίηση όλων των δημόσιων δομών που σχετίζονται με το γενετικό υλικό της γεωργίας όπως είναι τα κέντρα σποροπαραγωγής και γενετικής βελτίωσης φυτών και ζώων, τράπεζες σπόρων και γενετικού υλικού αλλά και στήριξη των ιδιωτικών και κοινωνικών φορέων

που δραστηριοποιούνται στον τομέα της διατήρησης, αναπαραγωγής, εμπορίας και προώθησης του εγχώριου γεωργικού γενετικού υλικού. Επίσης, αναβάθμιση της Τράπεζας Γενετικού Υλικού και σύνδεση της με την παραγωγική διαδικασία με σκοπό την μείωση της εξάρτησης από εισαγόμενο γενετικό υλικό.

Δ4. Για μια αριστερή ριζοσπαστική Κοινή Γεωργική Πολιτική

Η μεταρρύθμιση της ΚΑΠ του 2003 και οι ρυθμίσεις του «ελέγχου υγείας» το 2008, επέφεραν δυσμενέστατα αποτελέσματα στην ελληνική αγροτική παραγωγή, επιτείνοντας τα μακροχρόνια διαρθρωτικά της προβλήματα και οξύνοντας την παρατεταμένη κρίση. Η καταστροφική όπως αποδείχθηκε αποδέσμευση των ενισχύσεων από την παραγωγή και οι εθνικά απαράδεκτες επιμέρους ρυθμίσεις των ΚΟΑ στα κρίσιμα αγροτικά προϊόντα (ελαιόλαδο, τεύτλα, καπνό, βαμβάκι, σιτάρι, οπωροκηπευτικά, κρασί) οδήγησαν σε μαζική εγκατάλειψη δυναμικών καλλιεργειών, μείωση του όγκου και της αξίας της παραγωγής και ραγδαία συρρίκνωση του αγροτικού πληθυσμού, ιδίως των μικρομεσαίων αγροτών, με αρνητικές οικονομικές, κοινωνικές και εθνικές συνέπειες.

Διαχρονικά, οι κυβερνήσεις ΠΑΣΟΚ ΝΔ χωρίς κανένα συνολικό σχεδιασμό για την αγροτική παραγωγή, ακολούθησαν την υλοποίηση των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης με γνώμονα κυρίως την απορρόφηση των διατιθέμενων κονδυλίων και την διανομή των άμεσων ενισχύσεων με διάτρητο και πελατειακό τρόπο, με αποτέλεσμα την κατασπατάληση πόρων, την εξυπηρέτηση μικρών και μεγάλων συμφερόντων και την χαμηλή έως μηδενική αποδοτικότητα των επενδύσεων. Αυτό επιβεβαιώνεται από όλα τα στοιχεία που περιγράφουν τον αγροτικό τομέα (προστιθέμενη αξία, έλλειμμα στο αγροτικό εμπορικό ισοζύγιο, μειωμένο αγροτικό εισόδημα κλπ).

Επιπλέον, η ανορθολογική και στοχευμένη στην εξασφάλιση κυρίως της κερδοφορίας της γεωργικής βιομηχανίας κλαδική συγκέντρωση των επιδοτήσεων, εμπόδιζε και τη γεωγραφική διάχυση του εισοδηματικού οφέλους από αυτές, με αποτέλεσμα ο αγροτικός τομέας αντί να λειτουργεί ως μοχλός άμβλυνσης των περιφερειακών ανισοτήτων, να καθίσταται και ο ίδιος φορέας αναπαραγωγής των ανισοτήτων στην περιφέρεια.

Η αγροτική πολιτική οφείλει να πάψει να είναι αποκλειστικά και μόνο ένας μηχανισμός κατανομής ενισχύσεων και να ενεργοποιήσει τα αναπτυξιακά ανακλαστικά του αγροτικού χώρου, ώστε να αναβαθμίσει τον ρόλο του τόσο σε οικονομικό (περιφερειακή ανάπτυξη – δημιουργία διακλαδικών σχέσεων με την υπόλοιπη οικονομία) όσο και κοινωνικό επίπεδο (ασφάλεια και ποιότητα τροφίμων, προστασία του περιβάλλοντος).

Ο σχεδιασμός της ευρωπαϊκής γεωργικής πολιτικής για την περίοδο 2014-2020 είναι για πρώτη φορά τόσο άμεσα συνδεδεμένος με την συνολική πολιτική λιτότητας και δημοσιονομικής πειθαρχίας που διαμορφώνεται στο πλαίσιο του νεοφιλελεύθερου προσανατολισμού της ΕΕ και της οικονομικής κρίσης. Με τον νέο μειωμένο προϋπολογισμό η Ελλάδα χάνει το 12% του δημοσιονομικού φακέλου των άμεσων ενισχύσεων και το 6% των πόρων για αγροτική ανάπτυξη.

Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η απαράδεκτη ρήτρα της αναστολής χρηματοδότησης των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης αν δεν τηρηθούν τα ασφυκτικά δημοσιονομικά μέτρα που επιβάλλει το σύμφωνο δημοσιονομικής σταθερότητας, όπως προβλέπεται στον Γενικό Κανονισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ. Μια απαράδεκτη ρύθμιση που ακυρώνει στην πράξη την έννοια της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης, σε μια περίοδο που ιδίως οι χώρες του Νότου που βρίσκονται σε προγράμματα δημοσιονομικής προσαρμογής, έντονης ύφεσης και υψηλότατης ανεργίας, έχουν την απόλυτη ανάγκη των κοινοτικών πόρων ώστε να χρηματοδοτήσουν την ανάπτυξη τους.

Σαν ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζουμε μια ευρωπαϊκή γεωργική πολιτική που θέτει στον πυρήνα της την πρόσβαση σε υγιεινά τρόφιμα για όλους, σταθερά και δίκαια εισοδήματα για τους αγρότες, προσιτές τιμές για τους καταναλωτές, μέσω οικολογικά βιώσιμων μορφών παραγωγής.

Το διεθνές εμπόριο αγροτικών προϊόντων πρέπει να πάψει να ρυθμίζεται από τις αποφάσεις του ΠΟΕ και τις διμερείς συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου και να μπει σε νέες βάσεις υπό την εποπτεία του ΟΗΕ, με προτεραιότητα την τοπική και περιφερειακή παραγωγή αντί για τις εξαγωγές, τον έλεγχο της δράσης των πολυεθνικών και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ισότιμης οικονομικής συνεργασίας μεταξύ χωρών.

Στα πλαίσια αυτά, η μείωση των δασμών και των δασμολογικών ποσοστώσεων που έχει συμφωνηθεί στα πλαίσια διμερών συμφωνιών της ΕΕ με τρίτες χώρες για στρατηγικού χαρακτήρα ελληνικά και μεσογειακά αγροτικά προϊόντα, αποτελεί θέμα ιδιαίτερης προσοχής και επαναδιαπραγμάτευσης από την ελληνική πλευρά, με στόχο την προστασία των ελληνικών- μεσογειακών προϊόντων Τέλος, απαιτείται η προστασία των προϊόντων γεωγραφικού προσδιορισμού σύμφωνα με την περιοχή προέλευσής τους, την συγκεκριμένη μέθοδο παραγωγής τους και την προέλευση των συστατικών τους. (ΠΟΠ, ΠΓΕ κ.α.).

Σε επίπεδο ΕΕ, με την δημιουργία κατάλληλων συμμαχιών ιδίως των χωρών του Νότου, επιδιώκουμε μια ριζική αναθεώρηση της ΚΑΠ με στόχο:

- Αύξηση των προϋπολογισμού για τη γεωργία.
- Ακύρωση της ρήτρας της αναστολής χρηματοδότησης των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης αν δεν τηρούνται οι όροι του συμφώνου δημοσιονομικής σταθερότητας.
- Δημιουργία ενός ευρωπαϊκού ταμείου διαχείρισης γεωργικών κρίσεων χρηματοδοτούμενο αποκλειστικά από τον κοινοτικό προϋπολογισμό. Το ταμείο αυτό θα έχει ως σκοπό την εξασφάλιση των παραγωγών από ιδιαίτερα σοβαρές φυσικές καταστροφές καθώς και από αναταραχές στις διεθνείς αγορές προϊόντων
- Σύνδεση των ενισχύσεων με την παραγωγή και την ποιότητα των προϊόντων Αύξηση του ποσοστού των συνδεδεμένων ενισχύσεων, ειδικά για στρατηγικού χαρακτήρα προϊόντα.
- Ενδυνάμωση του ρόλου της αγροτικής πολιτικής ως εργαλείο περιφερειακής ανάπτυξης. Ιδιαίτερη πολιτική στήριξης της νησιωτικής και ορεινής παραγωγής
- Προτεραιότητα στην ποιοτική γεωργία (ποιοτικά, παραδοσιακά και βιολογικά προϊόντα) και ολική απαγόρευση γενετικά τροποποιημένων.

Άμεσες ενισχύσεις

Η εισαγωγή των νέων καθεστώτων ενίσχυσης και η αλλαγή στο μοντέλο κατανομής τους, έχει ως αποτέλεσμα να περιορίζονται τα ποσά άμεσης οικονομικής στήριξης των αγροτών.

Είμαστε αντίθετοι στην αποσύνδεση του μεγαλύτερου μέρους των ενισχύσεων από την παραγωγή, γιατί θα επιτείνει την εγκατάλειψη της παραγωγικής διαδικασίας, την ερήμωση της υπαίθρου και την αύξηση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων.

Υποστηρίζουμε την αύξηση του ποσοστού συνδεδεμένων ενισχύσεων, οι οποίες θα πρέπει να κατευθύνονται σε προϊόντα εντάσεως εργασίας με στόχο τη μείωση της ανεργίας, εξαγωγικού χαρακτήρα για μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου και προϊόντων που ενισχύουν την διατροφική επάρκεια της χώρας.

Η υποχρεωτική εφαρμογή του περιφερειακού μοντέλου ενισχύσεων, οφείλει να διασφαλίσει την αναδιανομή των πόρων σε όφελος των μικρομεσαίων αγροτών, να συμβάλλει στην αντιστροφή της εγκατάλειψης της γής να υπηρετεί τον εθνικό στρατηγικό σχεδιασμό και τις κλαδικές πολιτικές και την άρση των περιφερειακών ανισοτήτων.

Επιπλέον, η κατανομή πόρων ανά περιφέρεια, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και τα ποσοστά των συνδεδεμένων ενισχύσεων, θα πρέπει να είναι στην κατεύθυνση της άρσης των αδικιών του παρελθόντος, δίνοντας ταυτόχρονα τον απαραίτητο χρόνο προσαρμογής συγκεκριμένων παραγωγικών κλάδων στις νέες συνθήκες, ώστε να αποτραπεί η κατάρρευση τους και η εγκατάλειψη της παραγωγής.

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ)

Στον σχεδιασμό του ΠΑΑ 2014-2020 πρέπει να ληφθούν υπόψη ορισμένοι βασικοί περιορισμοί οι οποίοι απορρέουν από την δεινή κατάσταση συνολικά της οικονομίας ως αποτέλεσμα της εφαρμοζόμενης μνημονιακής νεοφιλελεύθερης πολιτικής:

- Η καταστροφή του παραγωγικού δυναμικού και του κοινωνικού ιστού της χώρας καθώς και η ραγδαία αύξηση της ανεργίας και της φτώχειας
- Η συνεχιζόμενη ύφεση και η συνεπακόλουθη μείωση της ζήτησης
- Η αποδιοργάνωση της δημόσιας διοίκησης συνεπεία των εφαρμοζόμενων πολιτικών στον τομέα αυτό (κατάργηση δομών, διαθεσιμότητα, κινητικότητα, κλπ)
- Η έλλειψη ρευστότητας και δυνατότητας χρηματοδότησης

Ο σχεδιασμός του ΠΑΑ θα πρέπει να στοχεύει σε:

- Αύξηση της διατροφικής επάρκειας της χώρας
- Μείωση της εξάρτησης της ελληνικής γεωργίας από εισαγόμενους συντελεστές παραγωγής (σπόροι, λιπάσματα κ.λ.π.)
- Διατήρηση και αύξηση των θέσεων εργασίας στον αγροτικό τομέα, αύξηση του αγροτικού εισοδήματος καθώς και ανάσχεση της τάσης συγκέντρωσης της γης και λοιπών συντελεστών παραγωγής σε λιγότερους ιδιοκτήτες
- Παραγωγή και προώθηση προϊόντων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ως αποτέλεσμα μιας ήπιας εκτατικής γεωργίας
- Παραγωγή αγροτικών προϊόντων η οποία μπορεί να συμβάλλει στην συνολική οικονομία συμμετέχοντας στο διεθνές εμπόριο της χώρας.
- Μείωση της απόστασης μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή με διπλό σκοπό: την αύξηση του εισοδήματος των παραγωγών και τη μείωση της τιμής καταναλωτή, ως αποτέλεσμα της παρεμπόδισης και αποκλεισμού των παρασιτικών κυκλωμάτων και μεσαζόντων
- Διαμόρφωση ενός νέου μοντέλου κοινωνικής επιχείρησης, με την αναγέννηση του συνεταιριστικού κινήματος και στη θεμελίωσή του σε νέες βάσεις, στην ενθάρρυνση μορφών συλλογικής οικονομικής δράσης που θα προάγουν συλλογικά όχι μόνο το κέρδος αλλά την ευημερία ως κοινωνικό αγαθό.
- Προστασία, διατήρηση και βελτίωση του ανεκτίμητου εθνικού πλούτου των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος γενικότερα
- Προώθηση και προβολή των ελληνικών αγροτικών προϊόντων τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.
- Γεωργική παραγωγή προσαρμοσμένη στο περιβάλλον και στην προστασία του, με καθολική εφαρμογή του συστήματος της ολοκληρωμένης διαχείρισης και επέκτασης κατά το δυνατόν περισσότερο συστημάτων βιολογικής γεωργίας.

- Ανάδειξη της μεσογειακής διατροφής και διαμόρφωση καταναλωτικών προτύπων που εξυπηρετούν όχι τα κέρδη των πολυεθνικών αγροδιατροφικών επιχειρήσεων, αλλά τις ουσιαστικές διατροφικές ανάγκες της κοινωνίας
- Ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών σε όλη την επικράτεια, ευνοώντας και την σύνδεση μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών
- Σύνδεση της αγροδιατροφικής αλυσίδας με τον τουρισμό και τον πολιτισμό

Φεβρουάριος 2014

